

Instytut Informatyki Stosowanej
Politechnika Łódzka

PODSTAWY SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

Laboratorium

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW POPRAZ PRZESZUKIWANIE PRZESTRZENI STANÓW

Opracowanie:
Dr hab. inż. Jacek Kucharski
Dr inż. Piotr Urbanek

Cel ćwiczenia

Przedmiotem ćwiczenia jest analiza efektywności różnych metod rozwiązywanie problemu poprzez przeszukiwanie przestrzeni rozwiązań (stanów). Analiza ta realizowana ma być na przykładzie problemu komiwojażera.

Zakres ćwiczenia

1. W środowisku MATLAB należy napisać zestaw m -plików umożliwiających modelowanie i rozwiązanie problemu komiwojażera dla dowolnej zadanej liczby N miast położonych w różnych punktach na płaszczyźnie xy .
  - a. m -plik skryptowy (np. `szukaj.m`) pełniący rolę programu głównego, w którym należy uwzględnić następujące elementy:
    - i. zapis parametrów poszczególnych miast w postaci trójek (nr_miasta , $współrzędna\_x$, $współrzędna\_y$) (np. w macierzy `miasta` o wymiarach $N \times 3$);
    - ii. iteracyjne sterownie przeszukiwaniem umożliwiające przegląd całej przestrzeni stanów S , tj. wszystkich kombinacji ścieżek (np. w formie pętli `while`);
    - iii. reprezentację stanu s przestrzeni przeszukiwania w formie zmiennej strukturalnej, w której polach zapisane są informacje o dotychczasowym przebiegu procesu szukania i ocena jakości danego węzła, tj. ścieżka prowadząca do danego miasta (np. w formie wektora wierszowego `ścieżka`), jej koszt (długość) oraz ocena heurystyczna (pola skalarne `koszt` i `heurystyka`)
    - iv. zapamiętywanie (np. w formie dwóch tablic komórkowych) zbioru węzłów pozostałych w danej chwili do sprawdzenia oraz zbioru węzłów już sprawdzonych, z możliwością ich porządkowania;
    - v. graficzną ilustrację procesu szukania poprzez wizualizację ścieżki, rozmiaru wykorzystywanej pamięci (długości poszczególnych list) itd.
  - b. m -plik funkcyjny (np. `potomstwo.m`) pozwalający wygenerować kolejne stany (potomne) bieżącego stanu poprzez połączenie bieżącego miasta ze wszystkimi nie odwiedzionymi w dotychczasowym procesie szukania miastami. Funkcja powinna:
    - i. mieć dwa argumenty wejściowe (węzeł bieżący i tablice zawierającą wszystkie miasta) oraz jeden argument wyjściowy (listę wygenerowanych węzłów potomnych)
    - ii. sprawdzać, które miasta nie znajdują się na ścieżce reprezentującej bieżący stan i tworzyć listę tych miast (np. w formie wektora wierszowego)
    - iii. generować listę bezpośrednich węzłów potomnych bieżącego węzła poprzez dodawanie do aktualnej ścieżki kolejnych nie odwiedzionych miast
    - iv. obliczać koszt każdego nowotworzonego węzła w postaci sumarycznej długości ścieżki w nim zawartej tzn:

$$koszt = \sum_{i=2}^M \sqrt{(x_{i-1} - x_i)^2 + (y_{i-1} - y_i)^2}$$

gdzie M - jest liczbą miast zapisanych w ścieżce danego węzła

Uwaga: należy uwzględnić fakt, że koszt nowego stanu powstaje w wyniku zwiększenia kosztu stanu bieżącego o odległość do dodanego w danym stanie miasta

- v. obliczać wartość oceny heurystycznej każdego nowotworzonego węzła w postaci zależnej od przyjętej strategii przeszukiwania.
- c. m-plik funkcyjny (np. sortuj.m) umożliwiający uporządkowanie węzłów na liście według określonego kryterium. Funkcja ta powinna:
  - i. posiadać dwa argumenty wejściowe (lista węzłów do sortowania i kryterium) oraz jeden argument wyjściowy (lista posortowanych węzłów)
  - ii. implementować prosty algorytm sortujący (np. algorytm bąbelkowy)
2. Wprowadzić do programu elementy charakterystyczne dla szukania systematycznego (odpowiednie zarządzanie listą węzłów do odwiedzenia) i przeanalizować przebieg procesu szukania metodami w głąb i wszerz
3. Wykorzystując funkcję sortującą przeanalizować przebieg procesu szukania metodą najmniejszego kosztu
4. Wprowadzić do funkcji generującej potomstwo różne sposoby obliczania funkcji heurystycznej i przeanalizować przebieg procesu szukania metodami heurystycznymi: zachłanną i A*